

Tekst 3

Regel 5 **P. Cornelius**

Deze persoon wordt in het tekstgedeelte **In** t/m **iusserunt** (regel 7-11) nog tweemaal aangeduid.

2p 18 Citeer de twee desbetreffende Latijnse tekstelementen.

Regel 5 (**Publi filius eius**)

Dit tekstelement is aan de tekst toegevoegd door de moderne uitgever.

1p 19 Leg uit dat de inhoud van de zin **cum** t/m **constitit** (regel 5-7) onzinnig is als het tekstelement **Publi filius eius** er niet zou staan.

Regel 1-9 **Maesta** t/m **imperium**

In dit tekstgedeelte speelt visuele waarneming een belangrijke rol.

- 3p 20
- a Noteer in eigen woorden de eerstgenoemde waarnemers in dit tekstgedeelte.
 - b Noteer in eigen woorden de als tweede genoemde waarnemers in dit tekstgedeelte.
 - c Beschrijf in eigen woorden het derde geval van visuele waarneming in dit tekstgedeelte.

Regel 13 **nonne favor plus valuisset quam ratio**

Door J. van Gelder wordt dit tekstgedeelte als volgt vertaald:

Waren zij niet verdwaasd geweest door een opwelling van sympathie?

In de vertaling van H. van Rooijen-Dijkman luidt dit tekstgedeelte:

Was hun sympathie sterker geweest dan hun gezond verstand?

1p 21 Welke vertaling blijft het dichtst bij het Latijn? Licht je keuze toe.

Regel 17 **sollicitudinem curamque hominum**

3p 22 a Beschrijf in eigen woorden de twee zaken waardoor dit veroorzaakt was. Baseer je antwoord op het voorafgaande (vanaf regel 13 **Aetatis**).

Scipio gaat in het vervolg slechts op een van deze twee zaken in.

b Noteer een zelfbedachte aannemelijke reden waarom hij niet op de andere zaak ingaat.

Let op: de laatste vragen en opdracht van dit examen staan op de volgende pagina.

Stine Jensen schrijft in haar column in NRC dat de psycholoog Verhaeghe een onderscheid maakt tussen ‘autoriteit’ en ‘gezag’:

Autoriteit hoort bij bepaalde functies en rollen en gaat gepaard met macht. Gezag wijst naar de manier waarop autoriteit bij het individu verschijnt. Verhaeghe vertelt niet waarom de een wel gezag lijkt te hebben en de ander niet. Ik denk dat het een kwestie is van kunde, uitstraling en karakter en ook of anderen het je ‘gunnen’.

Na de gebeurtenissen die in tekst 3 beschreven zijn, heeft Scipio volgens de omschrijving in het bovenstaande citaat zowel autoriteit als gezag.

- 2p 23 a Beschrijf in eigen woorden op grond waarvan Scipio autoriteit heeft. Baseer je antwoord op het bovenstaande citaat en betrek in je antwoord een gegeven uit tekst 3.
- b Beschrijf in eigen woorden op grond waarvan Scipio gezag heeft. Baseer je antwoord op het bovenstaande citaat en betrek in je antwoord een gegeven uit tekst 3.

Algemeen

Op een website over beroemde mensen wordt over Scipio beweerd:

Toen niemand na de dood van zijn vader het leger kwam leiden, nam Scipio de leiding. Na een lange en harde oorlog wreekte hij zijn vader en oom door Hannibal te vermoorden. Hij voerde het bevel over de Romeinse legers in de Slag bij Zama, die een einde maakte aan de Tweede Punische Oorlog.

- 1p 24 Noteer uit het bovenstaande citaat het gegeven dat niet klopt met de historische werkelijkheid. Baseer je antwoord op de achtergronden bij de teksten die je voor dit examen gelezen hebt.

Tekst 4

Bestudeer de inleiding en de aantekeningen bij tekst 4.

- 37p Vertaal de regels 1 t/m 12 (t/m **fudisset**) in het Nederlands.

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift.